

SÖKANDE

ADDvise Lab Solutions AB, 556363-2115
Box 20013
161 02 Bromma

Ombud

Advokaten Kristian Pedersen
Advokatfirman Delphi KB
Box 465
581 05 Linköping

MOTPART

Sveriges Lantbruksuniversitet, 202100-2817
Box 7070
750 07 Uppsala

Ombud

Advokaterna Per-Ola Bergqvist och Hampus Ek
Foyen Advokatfirma i Sverige KB
Box 7229
10389 Stockholm

ÖVERPRÖVAD UPPHANDLING

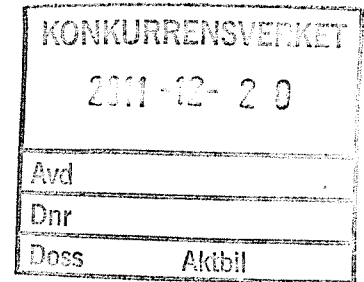
Sveriges Lantbruksuniversitets upphandling avseende laboratorieinredning,
diarinr Fe.2011.2.3.2-1505

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ADDvise Lab Solutions AB:s ansökan om åtgärder enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling.

BAKGRUND

Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) har genomfört en offentlig upphandling av nybyggnaden av Veterinärmedicinskt och Husdjursvetenskapligt Centrum samt av Universitetsdjursjukhuset. Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling och har omfattat sex entreprenadtyper (SE 04 – SE 09) som avser laboratorieinredning, dragskåp, punktutsug, uttagsenheter för media, el-paneler samt styrutrustning. Det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till kvalitet, service och tekniskt stöd och pris skulle antas. Anbud har inkommit från fyra anbudsgivare; ADDvise Lab Solutions AB, LabRum AB, Comfort-Control AB och Sävar Snickeri. Enligt tilldelningsbeslut den 29 augusti 2011 ska ADDvise Lab Solutions AB tilldelas kontrakt avseende entreprenadtyperna SE 05, 06 och 08, LabRum AB ska tilldelas kontrakt avseende entreprenadtyperna SE 04 och 07 och Comfort-Control AB ska tilldelas kontrakt avseende entreprenadtypen SE 09.

YRKANDEN

ADDvise Lab Solutions AB

ADDvise Lab Solutions AB (hädanefter ADDvise) ansöker om överprövning av upphandlingen i delområde ”SE 04 Laboratorieinredning exklusive dragskåp” och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om. Som grund för ansökan anför ADDvise att SLU har brutit mot transparensprincipen och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Till stöd för sin talan anför ADDvise bl.a. följande.

Felaktigheter i anbudsformuläret

SLU har använt sig av ett förfrågningsunderlag som är behäftat med sådana brister att det inte på förhand har varit möjligt för ADDvise att lämna pris på ett rättvisande sätt eller ens förutse vilket pris som SLU skulle komma att lägga till grund för anbudsutvärderingen. På grund av allvarliga summeringsfel samt att formuläret varit låst på ett sätt som omöjliggjort egna kontrollberäkningar, har bolaget tvingats lämna anbud på grundval av bristfällig och delvis felaktig information. Bristerna i anbudsformuläret har

vidare omöjliggjort en korrekt utvärdering av anbudet, baserat på de priser som bolaget har offererat. SLU har även utvärderat helt andra priser än de som bolaget har offererat i sitt anbud.

Av anbudsformuläret i ADDvise's anbud framgår ett totalpris om 13 135 207 kronor. Vid beräkningen av anbudet tog bolaget hänsyn till en rad olika faktorer såsom volymrabatter, rabatter beräknade på kontraktets värde samt den betydelse som ett uppdrag av aktuell storlek har för deras verksamhet. De priser som bolaget angav i anbudsformuläret byggde således inte endast på kalkyler avseende de enskilda ingående posterna i SLUs anbudsformulär, utan även på bolagets värdering av affären i dess helhet.

Den 7 juli 2011 fick ADDvise ett e-postmeddelande av vilket det framgick att SLU:s anbudsformulär innehöll felaktigheter, på så sätt att summeringen avseende hus 4 var felaktig. Bolagets totalpris stämde inte överens med summan av de många produktpriser som skulle anges i formuläret. Till e-postmeddelandet bifogade SLU en justerad version av bolagets anbud i vilken SLU hade räknat upp bolagets anbudspris för att stämma överens med SLUs anbudsformulär i dess nya utförande. Justeringen innebar att bolagets totalpris för upphandlingen blev satt till 14 638 222 kronor, dvs. ett pris som var 1 503 015 kronor högre än det totalpris som framgick av bolagets anbud.

ADDvise förklarade att de räknafel som SLUs anbudsformulär innehöll förändrade grunderna för bedömningen av vad som utgjorde bolagets mest konkurrenskraftiga anbud. ADDvise fick av SLU veta att de inte skulle erbjudas någon möjlighet att justera sitt anbud med beaktande av de rättade felaktigheterna i SLUs anbudsformulär. De hade att välja mellan att acceptera det totalpris som SLU hade räknat fram åt bolaget eller att få anbudet förkastat. I denna situation såg bolaget ingen annan utväg än att tillåta att deras anbud utvärderades utifrån det av SLU justerade totalpriset.

Av RÅ 2002 ref 50 framgår att den omständigheten att anbudsgivarna, på grund av brister i förfrågningsunderlaget, inte på förhand kan bedöma hur utvärderingen av anbuderna kommer att genomföras utgör en överträdelse av de grundläggande principerna. Detta innebär att alla delar av ett förfrågningsunderlag och särskilt de delar som avser sådant som ska bli föremål för utvärdering, exempelvis pris, måste vara utformade på ett sådant sätt att det är fullständigt klart hur anbudsutvärderingen kommer att genomföras och vilka uppgifter det baseras på i anbuderna. Om priset består av flera olika komponenter måste det anges i förfrågningsunderlaget hur beräkningen/sammanvägningen kommer att gå till.

Om ADDvise hade känt till att SLUs felräkning skulle innebära en 10 procentig ökning av volymen, hade bolaget kunnat offerera ett lägre anbudspris. Detta eftersom ökade beställningsvolymerna hade inneburit större rabatter från ADDvises underleverantörer, vilka hade kunnat föras vidare till SLU i form av ett lägre anbudspris. Det är således den prismässiga totalvolymen, det totala värdet av upphandlingen, och inte antalet artiklar, som på grund av ökade underleverantörsrabatter påverkar de å-priser som bolaget kan offerera till SLU. Resultatet av SLUs agerande har därmed blivit att det varit SLU och inte ADDvise, som avgjort vilket pris som bolaget offererat i upphandlingen. ADDvise har vidare i skrivelse till SLU den 14 juli 2011 tydligt angett att bolaget var villigt att stå kvar vid det anbudspris om 13 135 207 kr som bolaget ursprungligen lämnat i upphandlingen. Av skrivelsen framgår således att bolaget har förklarat sig villigt att offerera ett anbudspris som är 270 854 kr lägre än det anbud som i SLUs tilldelningsbeslut ansetts vara det ekonomiskt mest fördelaktiga i upphandlingen. Förutom att detta har fått till följd att SLU, i strid med transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU, har utvärderat helt andra priser än de priser som anbudsgivarna offererat i sina anbud framstår det också som orimligt att en upphandlande myndighet förbehåller sig rätten att avgöra vilka priser som anbudsgivarna tillåts offerera i en upphandling. Om anbudsformuläret inte hade varit bristfälligt utformat skulle bolaget ha kunna förutse vilket anbudspris som skulle komma att läggas till grund för utvärderingen av bola-

gets anbud. Om bristerna inte hade funnits hade bolaget också kunnat förli-
ta sig på att det anbudspris som bolaget offererat i sitt anbud också skulle
vara det pris som skulle ligga till grund för utvärderingen av bolagets an-
bud.

Frågor under upphandlingen

SLU har även underlåtit att besvara över hälften av de frågor som
ADDvise har ställt till SLU under upphandlingen, däribland frågor om an-
budsformuläret och bolagets begäran om att få en uppläst version av an-
budsformuläret för att kunna göra egna kontrollberäkningar. Den version
av anbudsformuläret som ingick i förfrågningsformuläret var låst och det
var därför varken möjligt att kopiera information ur dokumentet eller att se
de bakomliggande formlerna för vilka delsummer som skulle summeras
eller hur detta skulle ske. Om SLU hade besvarat ADDvises frågor och
tillhandahållit en uppläst version av anbudsformuläret skulle bristerna i
anbudsformuläret ha kunnat uppmärksammas och påtalats för SLU innan
ADDvise lämnade sitt anbud i upphandlingen. Nu kvarstod oklarheterna i
upphandlingen vid anbudsgivningen vilket medförde att bolaget lämnade
anbud utifrån felaktiga förutsättningar och därför fick väsentligt försämra-
de möjligheter till framgång i upphandlingen.

Överträdelsen av LOU består även i att SLU inte har skickat de frågor som
andra anbudsgivare har ställt under upphandlingen och svaren på dessa
frågor. Genom att inte ge samma information till samtliga anbudsgivare
vid samma tillfälle har SLU brutit mot likabehandlingsprincipen och detta
har medfört att olika anbudsgivare haft olika underlag för anbudsgivning.
Eftersom bolaget inte har fått del av de frågor som ställts av andra anbuds-
givare, och inte heller de svar som SLU lämnat, är det svårt att med säker-
het säga att upphandlingen skulle ha fått en annan utgång om SLU iakttagit
likabehandlingsprincipen. Det får dock anses klarlagt att den olika behand-
lingen av anbudsgivarna i vart fall riskerar att ha medfört skada för bola-
get, vilket i sig enligt 16 kap. 5 § LOU är tillräckligt för att förvaltningsrät-
ten ska bifalla bolagets yrkande.

Bristerna i anbudsformuläret, SLUs underlåtelse att besvara frågor och olika behandling av anbudsgivarna i fråga om informationsgivning har inneburit att bolaget har fått försämrade möjligheter till framgång i upphandlingen. SLU har gjort sig skyldigt till en överträdelse av transparensprincipen och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Bolaget har till följd av SLUs överträdelser lidit skada, eller riskerar i vart fall att lida skada på det sätt som avses i 16 kap. 5 § LOU. Då bristerna rör förfrågningsunderlagets utformning, dvs. upphandlingens konkurrensuppsökande skede, ska förvaltningsrätten vid val av påföljd, besluta att upphandlingen ska göras om, se RÅ 2005 ref. 47.

SLU

SLU bestrider ADDvises ansökan om att upphandlingen av delentreprenaden SE 04 ska göras om och anför som skäl till detta bl.a. följande.

ADDvise har gjort gällande att anbudsformuläret endast funnits tillgängligt som en låst excelfil samt att ett summeringsfel har fått korrigeras under upphandlingen, vilket har inneburit att anbudsgivarna skulle ha tvingats lämna anbud baserat på felaktig information. SLU konstaterar att anbudsformuläret har varit låst beträffande produkt, antal och summa för att kunna fungera som anbudsunderlag för SLU. Det har således endast ålegat anbudsgivarna att ange priset per enhet. De olika summorna har sedan automatiskt förts över på anbudsformulärets första sida som ett komplett anbud. Detta är tvärtemot vad ADDvise gjort gällande i sin ansökan något som gör att samtliga anbudsgivare faktiskt behandlats på samma sätt och att likabehandlingsprincipen inte har trätts för när. Om ADDvise eller annan anbudsgivare har önskat kontrollberäkna priser och antal har det stått dessa fritt och även varit möjligt att göra detta på ett eget excelark. Samma förutsättningar har gällt samtliga anbudsgivare vilka på samma villkor också har haft att föra in uppgifter i det låsta excelformuläret vilka SLU skulle komma att utvärdera i denna del.

Beträffande den felsummering som ADDvise menar har skett måste det för sakens rätta förståelse klargöras att denna begränsar sig till summeringen i excelarket. I summeringen avseende hus 4 var endast kategorierna "Installationsbunden labinredning" och "Övrigt" upptagna medan kategorin "Labinredning" hade fallit bort från summeringen. Felsummeringen har således haft ringa betydelse och inte heller inverkat på vilket anbudsgivare som vid anbudsutvärderingen befanns ha lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. SLU har inte brustit i information om vad som skulle ingå i entreprenaden. I anbudsformuläret finns tydligt angivet vilka volymer à-priserna avseende labinredning skulle baseras på. Detta antal har förändrats genom det annonserade och det till alla anbudsgivare under anbudstiden utsända tillägget genom KFU1. Antalet enheter och volymen på efterfrågade produkter har däremot inte förändrats genom den felsummering som anbudsformulärets sammanräkningsmekanism innehöll. Korrigeringen påverkade inte anbudsutvärderingen överhuvudtaget eftersom den samma endast innebar att anbudens totalsumma ökade. För ADDvise ökade totalsumman med 1 506 015 kr, för Sävar med 1 391 013 kr och för Labrum med 1 230 696 kr. Detta betyder att ADDvise i vart fall inte kan anses ha lidit någon skada eftersom dess anbud inte under några omständigheter skulle kommit i fråga för kontrakt i denna del.

När anbudsgivare räknar på ett anbud och därvidlag tar hänsyn till de eventuella mängdrabatter som denne får från sina underleverantörer vid olika omfattning på beställningarna, så måste givetvis anbudsgivaren vid sin prissättning utgå från den mängd som den upphandlande myndigheten efterfrågar. Omfattningen, volymen på det efterfrågade, har hela tiden varit känd för ADDvise och har inte ändrats eller påverkats av det summeringsfel som otvistigt förelåg i anbudsformuläret. ADDvise har således haft full insyn i vilken mängd/volym bolaget skulle beräkna sitt pris efter. Det kan inte förhålla sig så att ADDvise tagit anbudsformuläret och från sina underleverantörer hämtat in priser på de summerade beloppen som otvistigt inte innehöll alla positioner. Givetvis har priserna från underleverantörerna hämtats in på volymerna angivna i anbudsformuläret där också "labinred-

ning” för hus 4 fanns med. Det belopp som tillkommit vid uppräknigen och efter korrigeringen av summeringsfelet bygger således i sin helhet på av ADDvise lämnade à-priser och i förfrågningsunderlaget angivna volymer. Att SLU skulle tillåta en anbudsgivare att förändra sitt pris vid ett förhållande om oförändrade volymer, skulle vara i strid med de grundläggande principerna för offentlig upphandling.

Det är vidare riktigt att ADDvise har begärt att få en olåst version av anbudsformuläret. Detta e-postmeddelande besvarades den 21 juni 2011 av innebörd att excelfilen var öppen för att lägga in de uppgifter som efterfrågades. I övrigt ställde ADDvise fråga om hur anbudsformuläret skulle tolkas bl.a. beträffande hantering av ÄTA-arbeten. SLU har besvarat även denna fråga på så sätt att detsamma kunde utläsas på anbudsformulärets första sida. SLU har således besvarat samtliga frågor som ställts med undantag för två frågor som ställts per e-post den 14 och den 15 juni 2011. Frågorna bedömdes av SLUs ombud som överflödiga då de redan hanterats genom att svar redan hade lämnats i det kompletterande förfrågningsunderlaget KFU 2 och fanns tillgängligt i förfrågningsunderlaget, såvitt avser frågan om antal formulär gick före antal i ritning. SLU har även avseende det fåtal frågor som ställts av de två andra anbudsgivarna inarbetat svaren i det kompletterande förfrågningsunderlaget KFU 2 vilket även ADDvise tagit del av.

Av AFB.52 av de administrativa föreskrifterna, anbudsutvärderingen, framgår att alla produkters priser som finns i rambeskrivningarna ska utvärderas och labinredning för hus 4 finns med i rambeskrivningen och volymerna finns angivna i anbudsformuläret. SLU framhåller att anbuderna har utvärderats helt i enlighet med vad som skrivits i förfrågningsunderlaget och dess administrativa föreskrifter. ADDvise har inte under upphandlingens gång ställt någon fråga om vad som skulle komma att utvärderas. Att det skulle finnas oklarheter kring detta anför ADDvise för SLU först i sin ansökan om överprövning.

Vad avser rättsfallet RÅ 2002 ref 50 som ADDvise har refererat till för att en anbudsgivare ska kunna avgöra vad en upphandlande myndighet tillmäter betydelse, kan inte utläsas att ADDvise skulle ha haft en rätt att se de bakomliggande formlerna i SLUs excelark. För det fall en oläst version av anbudsformuläret skulle ha kunnat användas av anbudsgivare hade detta försvårat betydligt för SLU vid anbudsutvärderingen då SLU hade blivit tvungen att kontrollera att ingen anbudsgivare hade ändrat formuläret och därmed avvikit från de i förfrågningsunderlaget uppställda villkoren. Läsningen av anbudsformuläret har istället säkerställt transparens och förutsebarhet. SLU har således inte brutit mot de unionsrättsligt grundläggande principerna om likabehandling samt öppenhet och förutsebarhet såsom desamma har kommit till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. ADDvise har därmed inte lidit och kommer inte heller att lida skada.

DOMSKÄL

Av utredningen i målet framgår att upphandlingen består av en rad produkter som enligt förfrågningsunderlaget skulle offereras per hus. För varje hus skulle ett totalpris anges och totalpriset skulle sedan läggas samman för ett offererat totalpris. I målet är ostridigt att anbudsformuläret för hus 4 i upphandlingen var felaktigt. En kategori, labinredning, som ingick som en delpost i anbudsformuläret hade fallit bort från slutsummeringen i anbudsformuläret. I anbudsformulärets summering för hus 4 var således endast kategorierna ”Installationsbunden labinredning” och ”Övrigt” upptagna. När SLU korrigerade summeringen och lade till den kategori som saknades blev totalpriset för samtliga ambud högre än de totalpriser som bolagen hade lämnat enligt summeringen på anbudsformuläret.

ADDvise har anfört att bristerna i anbudsformuläret, SLUs underlåtelse att besvara frågor från bolaget och olika behandling av anbudsgivarna i fråga om informationsgivning har inneburit att bolaget har fått försämrade möjligheter till framgång i upphandlingen.

I LOU saknas detaljerade regler om hur förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller ska vara utformade. Det innebär att en upphandlande myndighet har stor frihet att utforma förfrågningsunderlaget och utvärderingsmodellen på det sätt som myndigheten bedömer lämpligt. Förfrågningsunderlaget ska dock vara så klart och tydligt utformat att en leverantör genom underlaget kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Utvärderingsmodellen måste vara utformad på så sätt att den leder till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Enligt praxis godtas förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling samt unionsrätten inte träds för när (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i RÅ 2002 ref. 50).

De grundläggande principer som gäller för upphandlingar enligt LOU, som bygger på unionsrätten, framgår av 1 kap 9 §. Där anges bl.a. att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt.

Likabehandlingsprincipen innebär att alla leverantörer ska behandlas lika och utan ovidkommande hänsyn. Alla leverantörer ska ges så lika förutsättningar som möjligt. Alla måste exempelvis få den information som är av relevans för upphandlingen vid samma tillfälle. En upphandlande myndighet får inte heller gynna eller missgynna vissa leverantörer. Principen om att upphandlingar ska genomföras på ett öppet sätt, den s.k. transparensprincipen, innebär att upphandlingar ska präglas av öppenhet och förutsebarhet. Denna princip innebär bland annat ett krav på att den upphandlande myndigheten håller sig till det förfrågningsunderlag som den tagit fram. Den upphandlande myndigheten får inte under upphandlingens gång ändra förutsättningarna för upphandlingen.

Förvaltningsrätten konstaterar att det är ostridigt i målet att anbudsformuläret har varit behäftat med ett fel i summeringen avseende hus 4 där endast

kategorierna ”Installationsbunden labinredning” och ”Övrigt” var upptagna medan kategorin ”Labinredning” hade fallit bort från summeringen, vilket senare korrigerades av SLU. Av utredningen framgår inte annat än att SLU, när korrigeringen gjordes, adderat de prisuppgifter som ADDvise hade lämnat för kategorin ”Labinredning”. SLU har således lagt till den kategori som fattades till totalpriset utifrån de uppgifter som anbudsgivarna själva hade lämnat och därefter jämfört anbudet.

Frågan i målet är därmed om felet i anbudsformuläret såvitt avser summeringen för hus 4 innebär att upphandlingen strider mot någon av principerna i 1 kap. 9 § LOU. Frågan är också om det faktum att anbudsgivarna inte har kunnat se det korrekta totalpriset efter att ha fyllt i alla delposter, i sig innebär att upphandlingen måste göras om eller rättas.

Av förfrågningsunderlaget i AFB.311 framgår att SLU skulle summera de tre kategorierna ”installationsbunden labinredning”, ”övrigt” och ”labinredning” för hus 4. SLU har redovisat de uppgifter som tillmättes väsentlig betydelse i utvärderingen av totalpriset för SE 04. I avsnitt AFB.52 anges vidare att den upphandlande myndigheten kommer att anta det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till kvalitet (vikt 25 %), service och tekniskt stöd (vikt 25 %) och pris (vikt 50 %). I avsnitt 4 i SLU:s rambeskrivning specificeras de produkter som ska ingå i ett anbud (sidorna 9 – 20).

Av utredningen i målet framgår att SLU endast har utvärderat de prisuppgifter som anbudsgivarna själva har lämnat. Priserna har inte räknats om. SLU har inte heller ändrat de priser som bolagen har lämnat. Summeringsfelet i anbudsformuläret har, enligt förvaltningsrättens mening, inte inneburit att anbud inte har kunnat lämnas med insikt om hur värderingen skulle ske eller att förutsättningarna för upphandlingen ändrades i någon mån. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att ADDvise inte har visat att anbudsformulärets felsummering innebär att upphandlingen strider mot transparensprincipen eller likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Mot

denna bakgrund har det också varit självklart att ADDvise, när summeringsfelet stod klart för bolaget, inte fick möjlighet att ändra sina prisuppgifter i efterhand när SLU hade lagt till den kategori som fattades i totalpriset. Detta hade stridit mot likabehandlingsprincipen i LOU. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av ovanstående att det faktum att anbudsgivarna inte har kunnat se det korrekta totalpriset för sina anbud i anbudsformuläret, inte i sig innebär att upphandlingen måste göras om.

ADDvise har även anfört att SLU har underlåtit att besvara frågor och behandlat anbudsgivarna olika i fråga om den information som har lämnats och att detta strider mot likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Förvaltningsrätten anser att ADDvise inte har visat vilka frågor som SLU skulle ha underlåtit att besvara eller på vilket sätt anbudsgivarna inte skulle ha behandlats lika i detta avseende. En upphandlande myndighet har stor frihet i att utforma förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som den bedömer lämpligt. ADDvise har enligt förvaltningsrättens mening inte visat på vilket vis bolaget har särbehandlats eller lidit skada av att inte få ta del av de bakomliggande formlerna i anbudsformuläret. Det är inte heller visat att de bakomliggande formlerna i anbudsformuläret skulle ha inneburit att SLU har frångått kravet på förutsebarhet eller hur utvärderingen av anbuderna skulle ske. Inte heller vad ADDvise i övrigt anfört visar att SLUs handläggning av upphandlingen av laboratorieinredning med mera strider mot LOU. ADDvises ansökan om åtgärder enligt LOU ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Annika Lowén

rådman

Målet har handlagts av Ulrika de la Iglesia.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU

